

Vastgesteld ... mei 2011

Binnen de vaste commissie voor Financiën hebben enkele fracties de behoefte om over de brief van de staatssecretaris van Financiën, d.d. 27 april 2011, met de stand van zaken rond de implementatie van het NTS (Nieuwe Toeslagen Systeem) (31066, nr. 102), enkele vragen en opmerkingen voor te leggen.

De voorzitter van de commissie,
Dezentje Hamming-Blumink

De adjunct-griffier van de commissie,
Giezen

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie bedanken de staatssecretaris voor de brief met de stand van zaken rond de implementatie van het NTS.

De leden van de VVD-fractie vinden het positief te lezen dat de huidige stand van zaken er volgens de staatssecretaris beduidend beter voorstaat dan vorig jaar rond deze fase. Deze leden merken hierbij wel op de opgelopen vertraging en de additionele kosten die hiermee gepaard zijn gegaan ten eerste te betreuren. De leden van de VVD-fractie vragen daarom nadere informatie omtrent de kosten van het NTS.

In de zevende halfjaarsrapportage Belastingdienst (december 2010) was al te lezen dat volgens de laatste inzichten het uitstel van de implementatie van het NTS een bedrag van circa 4 miljoen euro per maand kost tot het moment van overgang. Daarnaast kost het in 2011 in de lucht houden van het huidige systeem circa 15 miljoen euro. Staan tegenover deze meerkosten ook meevallers, bijvoorbeeld door uitgestelde onderhoudskosten van het nieuwe systeem? De totale kosten van het NTS zijn volgens de zevende halfjaarsrapportage Belastingdienst tot en met 2010 uitgekomen op circa 170 miljoen euro. Kan de staatssecretaris aangeven op hoeveel zijn ambtsvoorganger de totale kosten aanvankelijk heeft geraamd? Op hoeveel totale kosten verwacht de staatssecretaris uiteindelijk uit te komen? Een definitieve kostenraming van het NTS is volgens de staatssecretaris niet te geven. Kan de staatssecretaris wel aangeven met hoeveel (meer)kosten in de begroting van de Belastingdienst is rekening gehouden, aangezien hier ook een kostenraming aan ten grondslag moet liggen? De meerkosten worden volgens de staatssecretaris binnen de begroting van de Belastingdienst gedekt. Kan de staatssecretaris aangeven waaruit deze dekking bestaat?

In de maanden april en mei 2011 vindt volgens de staatssecretaris nog een aantal cruciale testen plaats. Graag ontvangen de leden van VVD-fractie de uitkomsten van deze testfase en de gevolgen voor de voortgang en de kosten van de implementatie van het NTS.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA

De leden van de fractie van de PvdA hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van de staatssecretaris over het NTS. Deze leden constateren met instemming dat duidelijk vooruitgang is geboekt bij de voorbereiding van de implementatie van het NTS en dat de kans op een besluit om later dit jaar live te gaan groter is geworden. Er resteren echter nog enkele vragen.

Naar aanleiding van het testen van het systeem na november 2010 wordt aangegeven dat de uitval iets lager is dan ingeschat. Kan de staatssecretaris hierover meer duidelijkheid geven door inzicht te geven in de cijfers? Verder vragen de leden van de PvdA-fractie of er al voorlopige resultaten zijn van het testen van de functionaliteit voor het massaal automatisch continueren.

Deze leden willen weten hoe hoog de kosten worden na overgang naar het NTS? Hoe verhoudt zich dit tot de 4 miljoen euro die nu maandelijks uitgegeven wordt?

Er zijn klachten bekend over het ontbreken van een hardheidsclausule. Hierdoor zorgt het nieuwe systeem ervoor dat er zich gevallen voordoen die onrechtvaardig zijn. Kent de staatssecretaris deze klachten en zo ja wat doet u er mee?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PVV

De leden van de fractie van de PVV hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van de staatssecretaris. Deze leden hebben hier een aantal vragen en opmerkingen over.

Uit de bewoordingen van de brief lijkt het dat het proces rond het NTS thans redelijk onder controle is. Het NTS is een systeem waarin, zo staat althans te lezen, gegevens van 17 miljoen burgers staan opgeslagen en straks hopelijk ook verwerkt kunnen gaan worden.

De leden van de fractie van de PVV vragen hoe gemakkelijk er wijzigingen in het systeem aan te brengen zijn als er wetswijzigingen optreden. Is het dan weer nodig om tot een «overhaul» van het systeem over te gaan en worden we dan weer geconfronteerd met een wachttijd van x jaar en € 4 mln. kosten per jaar?

De staatssecretaris besloot een van de overleggen met een korte opmerking van methodologische aard van een externe deskundige. De leden van de PVV-fractie menen dat die externe deskundige zijn bedenkingen had bij de huidige vormgeving van het NTS op het punt van de actuele gegevens. Is het correct dat deze externe deskundige zijn vraagtekens stelde bij het bij de verlening van de toeslagen uitgaan van gegevens die in de loop van het jaar veranderen en het systeem nodeloos gecompliceerd wordt? Was de suggestie niet dat er bij de verlening van de voorlopige toeslagen uitgegaan zou moeten worden van gegevens van een voorliggende periode die reeds vastgesteld zijn?

En dat bij de definitieve vaststelling van de toeslag dan pas uitgegaan zou moeten worden van de dan vastgestelde definitieve gegevens? Is een dergelijke aanpak op eenvoudige wijze binnen het NTS te realiseren?

Het NTS moet in principe de gegevens verwerken van 17 miljoen burgers. Is het überhaupt mogelijk om een dergelijk systeem te bouwen dat een zekere robuustheid heeft? Is het niet beter eerst een na te denken wat men met de achterliggende maatregelen wil bereiken, en of er niet een andere weg is die ook naar Rome leidt? Is het niet eenvoudiger om de zorgtoeslag (5 mln. gerechtigden, 60 miljoen betalingen en 5 mln. definitieve beschikkingen) om te bouwen tot een (onderdeel) van de heffingskorting of te komen tot een tariefsverlaging?

In het NTS zijn thans vier toeslagen ondergebracht. Is er gekeken of het systeem ook kan blijven draaien als er een van die vier toeslagen komt te vervallen? Als de zorgtoeslag vervangen zou worden door een verhoging van een korting of een tariefsverlaging. Kan het systeem blijven draaien na een dergelijke wijziging?

Thans zijn er op de website drie secties, te weten, Belastingdienst, Toeslagen en Douane. Is het de bedoeling dat de systemen van de Belastingdienst en van de Toeslagen geïntegreerd worden?

Uit eerdere correspondentie van de staatssecretaris blijkt dat er € 300 mln. te veel is beschikt in de toeslagensfeer. Is het mogelijk om het teveel beschikte automatische in te vorderen middels verrekening met nog te uit te betalen toeslagen en kortingen? Zo nee, welke maatregelen moeten daartoe nog genomen worden? En binnen welke termijn gaat de staatssecretaris die maatregelen nemen?

De leden van de PVV-fractie zouden graag een overzicht willen hebben van wat er oorspronkelijk voor het NTS begroot was, wat de kosten tot nu toe zijn geweest en de verwachte totale kosten van het NTS. Daarbij verwachten deze leden een analyse op welke punten het in dit project verkeerd is gegaan. Deze analyse zou mogelijk kunnen verduidelijken waarom het vaak misgaat bij dit soort trajecten.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van de staatssecretaris waarin hij ingaat op de stand van zaken ten aanzien van de toeslagen.

Inmiddels zijn van ongeveer 17 miljoen burgers de basisgegevens in het NTS opgeslagen. Van 6,5 miljoen mensen zijn de toeslaggegevens opgeslagen. Wat zijn de precieze verschillen tussen de basisgegevens en de toeslaggegevens? In hoeverre zijn de basisgegevens gemakkelijk om te zetten in toeslaggegevens indien dat noodzakelijk wordt?

Er zijn ongeveer 240 duizend posten uitgevallen. Begrijpen de leden van de CDA-fractie het goed dat dus bij alle andere overzettingen geen fouten zijn gemaakt? Graag een reactie van de staatssecretaris. Als er wel fouten zijn gemaakt. Wat voor fouten zijn dat dan?

In de brief wordt aangegeven dat er in april en mei 2011 nog een aantal cruciale testen moeten plaatsvinden. Ten eerste wordt getest hoe het NTS functioneert bij mutaties die door burgers worden ingevuld. Bij welk niveau wordt de eventuele uitval beheersbaar geacht? Hoe is dit niveau tot bepaald?

Ten tweede wordt de functionaliteit getest voor het massaal automatisch continueren. Aan het einde van het jaar moeten 8 miljoen toeslagen worden berekend. Wat zijn de verwachtingen van de staatssecretaris ten aanzien van dit punt? Tot op welk niveau worden fouten op dat terrein beheersbaar geacht?

De staatssecretaris schrijft dat uit de testen moet blijken hoeveel gelijktijdige gebruikers het burgerportaal aankan. De leden van de CDA-fractie vragen wat hierbij de doelstelling is. Het valt toch aan te nemen dat hier van te voren verwachtingen zijn gesteld. Kan de staatssecretaris ook een inschatting geven van de efficiencywinsten die hiermee worden behaald?

Hoe staat het met de uitbetalingen voor de eerste maanden van 2011 en de wijzigingen die gedaan zijn over het laatste kwartaal van 2010, in het bijzonder de kinderopvangtoeslagen? In hoeverre hangend deze ontwikkelingen samen met de invoering van het NTS?

De staatssecretaris geeft aan dat het er momenteel beduidend beter uitziet dan vorig jaar deze tijd. Dit juichen de leden van de CDA-fractie uiteraard toe. Toch kan er kennelijk nog geen beslissing worden genomen om live te gaan. Wat betekent deze vooruitgang dan concreet? Op basis van welke criteria wordt deze beslissing uiteindelijk genomen? Kan de Kamer hier vervolgens op korte termijn over geïnformeerd worden?

Kan de staatssecretaris ook nog eens aangeven wat nu precies de belangrijkste mogelijkheden zijn van dit NTS? Voor welke functionaliteiten is dit nu precies bedoeld? Op welke wijze wordt dit straks aan de burger gecommuniceerd?

Tot slot nog even de kosten. Er wordt elk half jaar gerapporteerd over de kosten van het NTS. De maandelijkse kosten bedragen nu rond de € 4 mln. Kan de staatssecretaris gedetailleerd aangeven wat nu de totale kosten voor dit project zijn geweest tot de maand mei 2011? En hoe hoog liggen in totaal de nog te verwachten kosten? Hoeveel was oorspronkelijk begroot voor NTS? Hoe verhouden deze twee posten zich tot elkaar?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de brief van de staatssecretaris over de implementatie en de kosten van het NTS.

Deze leden brengen in herinnering dat de staatssecretaris tijdens het algemeen overleg van 13 januari 2011 in de richting van het lid Bashir (SP) heeft toegezegd dat de Kamer binnen acht weken meer duidelijkheid zou krijgen over waarom het NTS 4 miljoen euro per maand moet kosten. Waarom is de Kamer dan toch pas na 15 weken geïnformeerd?

De staatssecretaris heeft in zijn brief de kosten van het NTS tot aan de overgang van het huidige naar het nieuwe systeem uitgesplitst in twee onderdelen. Onder het eerste onderdeel, de kosten van software ontwikkeling, staat dat de werkzaamheden zijn uitbesteed aan een externe partij en worden doorbelast op basis van werkelijk gemaakte uren. Kan deze 2 miljoen euro per maand aan kosten worden gespecificeerd in het aantal fte dat bezig is met de werkzaamheden, hoeveel uren zij daarvoor hebben gewerkt en welk uurtarief zij krijgen betaald?

Bij het tweede onderdeel, de systeemintegratie, staat dat 1,1 miljoen euro externe inhuur per maand betreft. Om hoeveel fte gaat het hier en zijn deze werkzaamheden ook gebaseerd op uurtarief? Zo ja, hoeveel uur en wat voor tarief? Zo nee, wat zijn de salarissen?

De leden van de SP-fractie willen graag weten of er sprake is geweest van openbare aanbesteding bij het inhuren van beide bovenstaande werkzaamheden? Zo niet, waarom is hier niet voor gekozen en hoe is de inhuur dan tot stand gekomen?

De leden van de SP-fractie zijn verheugd met de slotzin van de brief, namelijk dat binnen het project maandelijks wordt gemonitord op de noodzaak om contracten van externe medewerkers te verlengen. Welke criteria worden daarbij gehanteerd? Zijn er ook werknemers in vaste dienst die de werkzaamheden kunnen overnemen bij beëindiging van de contracten?

Blijven er kosten aan externe inhuur wanneer het NTS wordt geïmplementeerd? Zo ja, hoeveel bedragen deze en om wat voor werkzaamheden gaat het? En zijn deze werkzaamheden ook in te vullen door mensen die al in vast dienstverband voor de Belastingdienst werken? Zo niet, waarom niet en gaat de staatssecretaris hiervan werk maken vooral nu het NTS een systeem is waar de Belastingdienst voor een langere tijd gebruik van wil gaan maken?

II. Reactie van de staatssecretaris